

शास्त्री - पञ्चमसत्रार्द्धम्

वेदाङ्ग-वेदभाष्यम्

DSCC 11

प्रस्तावना -

- तैत्तिरीयसंहितायाः प्रथमकाण्डस्य सप्तमे प्रपाठके प्राधान्येन याजमानमन्त्राः उदीरिताः । तत्रापि विशिष्य आदौ षट्सु अनुवाकेषु याजमानब्राह्मणशेषाः, अनन्तरं षट्सु अनुवाकेषु वाजपेयमन्त्राः पठिताः सन्ति । अतः एतत्प्रश्नस्य अध्ययनेन छात्राः याजमानमन्त्राणां विषये अधिगमिष्यन्ति ।

उद्देश्यम् -

- यजमानप्रक्रियां ज्ञास्यन्ति ।
- यजमानकर्तृककर्मणां स्वरूपज्ञानम् ।
- सप्तमप्रश्नान्तर्गतमन्त्राणाम् अर्थं ज्ञास्यन्ति ।
- मन्त्राणां विनियोगज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।

सङ्गतिः -

- कृष्णयजुर्वेदस्य तैत्तिरीयसंहितायाः सप्तमप्रश्नान्तर्गतानां विषयाणां तारतम्येनाध्यापनम् ।

फलितांशः -

- छात्राः इष्टिषु यजमानकर्तृकं कार्यं, तन्मन्त्रान्, तदर्थान् ज्ञास्यन्ति तथा काम्येष्टीनां याज्यापुरोनुवाक्यामन्त्रपर्यन्तं भागम् अधिगमिष्यन्ति ।
- छात्राः सम्पूर्णस्य याजमानकाण्डस्य अवगमनप्रक्रियाम् अनुष्ठानप्रक्रियां च ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति ।
- इदमध्ययनं मन्त्राणां श्रौतकर्मणि विनियोगज्ञानपूर्वकं विद्यार्थिनाम् एतत्प्रश्नान्तर्गतं विषयज्ञानं द्रढयिष्यति ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरणम् - (सायणभाष्यसहित-तैत्तिरीयसंहितायां प्रथमकाण्डे सप्तमप्रश्नस्य प्रथमानुवाकात् प्रश्नसमाप्तिं यावत्)	क्रेडिट
DSCC 11	Unit - 1 (1 क्रेडिट) सप्तमप्रश्ने १-३ अनुवाकाः > इडानुमन्त्रणम् । > इडाप्रशंसनम् । > अन्वाहार्यप्रशंसनं विधिश्च । Unit - 2 (1 क्रेडिट) सप्तमप्रश्ने ४-७ अनुवाकाः > मन्त्रानुवाकव्याख्या Unit - 3 (1 क्रेडिट) सप्तमप्रश्ने ८-१० अनुवाकाः > रथधावनमन्त्राः > यूपारोहणमन्त्राः > वाजहोमाः Unit - 4 (1 क्रेडिट) सप्तमप्रश्ने ११ - १३ अनुवाकाः > उज्जितिमन्त्राः > अतिग्राह्यमन्त्राः	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थ - सहायकग्रन्थाः	1-तैत्तिरीयसंहिता , सायणभाष्यम् , वैदिकसंशोधनमण्डलम् पुणे, 1970 2- तैत्तिरीयसंहिता,सायणभाष्यम्, भट्ट भास्करमिश्र,मोटिलालबनारसी दास,दिल्ली तैत्तिरीयसंहिता सायणभाष्यसमेता, आनन्दाश्रमग्रन्थालयः	

वेदाङ्ग-वेदभाष्यविद्याशाखाध्यक्षः - प्रो.सूर्यनारायणभट्टः

दिनाङ्कः - 22/07/2025

हस्ताक्षरम्

PROFESSOR
Central Sanskrit University
Under MHRD Govt. of India
Rajiv Gandhi Campus

Manase SRINGERI (KARNATAKA)-577133

शास्त्री - पञ्चमसत्रार्द्धम्

वेदाङ्ग-वेदभाष्यम्

DSCC 12

प्रस्तावना -

- तैत्तिरीयसंहितायाः प्रथमकाण्डस्य अष्टमे प्रपाठके प्राधान्येन राजसूयविधयः उदीरिताः। तत्रापि विंशत्यनुवाकेषु राजसूयविधयः एव सन्ति । एकविंशानुवाके सौत्रामण्यागविधिः, द्वाविंशे अनुवाके काम्येष्टियाज्यामन्त्राः प्रोक्ताः। अतः एतत्प्रश्नस्य अध्ययनेन छात्राः राजसूयविषये, सौत्रामण्यागविषये च अधिगमिष्यन्ति ।

उद्देश्यम् -

- राजसूयप्रक्रियां ज्ञास्यन्ति ।
- राजसूययागस्य स्वरूपज्ञानम् ।
- अष्टमप्रश्नान्तर्गतमन्त्राणाम् अर्थं ज्ञास्यन्ति ।
- मन्त्राणां विनियोगज्ञानं प्राप्स्यन्ति ।

सङ्गतिः -

- कृष्णयजुर्वेदस्य तैत्तिरीयसंहितायाः अष्टमप्रश्नान्तर्गतानां विषयाणां तारतम्येनाध्यापनम् ।

फलितांशः -

- छात्राः इष्टिषु यजमानकर्तृकं कार्यं, तन्मन्त्रान्, तदर्थान् ज्ञास्यन्ति तथा काम्येष्टीनां याज्यापुरोनुवाक्यामन्त्रपर्यन्तं भागम् अधिगमिष्यन्ति ।
- छात्राः सम्पूर्णस्य याजमानकाण्डस्य अवगमनप्रक्रियाम् अनुष्ठानप्रक्रियां च ज्ञातुं प्रभविष्यन्ति ।
- इदमध्ययनं मन्त्राणां श्रौतकर्मणि विनियोगज्ञानपूर्वकं विद्यार्थिनाम् एतत्प्रश्नान्तर्गतं विषयज्ञानं द्रढयिष्यति ।

पत्र कोड एवं विषय	पाठ्यवस्तु विवरणम् - (सायणभाष्यसहित-तैत्तिरीयसंहितायां प्रथमकाण्डे अष्टमप्रश्नस्य प्रथमानुवाकात् प्रश्नसमाप्तिं यावत्)	क्रेडिट
DSCC 12	Unit - 1 (1 क्रेडिट) अष्टमे प्रश्ने १-५ अनुवाकाः > अनुमत्याद्यष्टौ यागाः । > वैश्वदेवपर्वणः अष्टौ यागाः । > साकमेधशेषः, महापितृयज्ञः । Unit - 2 (1 क्रेडिट) अष्टमे प्रश्ने ६-१० अनुवाकाः > त्र्यम्बकहोमाः । > शुनासीरीययागाः । Unit - 3 (1 क्रेडिट) अष्टमे प्रश्ने ११-१५ अनुवाकाः > अभिषेचनीयमन्त्राः । > दिग्व्यास्थापनमन्त्राः । Unit - 4 (1 क्रेडिट) अष्टमे प्रश्ने १६ - २१ अनुवाकाः > राजसेवा । > दशपेयः । > सौत्रामणिः । Unit - 5 अष्टमे प्रश्ने २२तमः अनुवाकः > काम्येष्टियाज्यामन्त्राः	कुल 4
सन्दर्भग्रन्थ - सहायकग्रन्थाः	1-तैत्तिरीयसंहिता , सायणभाष्यम् , वैदिकसंशोधनमण्डलम् पुणे, 1970 2- तैत्तिरीयसंहिता,सायणभाष्यम्, भट्टभास्करमिश्र,मोटिलालबनारसी दास,दिल्ली तैत्तिरीयसंहिता सायणभाष्यसमेता, आनन्दाश्रमग्रन्थालयः	

वेदाङ्ग-वेदभाष्यविद्याशाखाध्यक्षः - प्रो.सूर्यनारायणभट्टः

दिनाङ्कः - 22/07/2025

हस्ताक्षरम्
PROFESSOR

Central Sanskrit University
Under MHRD Govt. of India
Rajiv Gandhi Campus

Post Box SRINGEPUR KARNATAKA-577101